

APIBENDRINTA INFORMACIJA
APIE 2010 M. VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOSE IR ĮSTAIGOSE
NUSTATYTUS PAŽEIDIMUS JOMS ĮGYVENDINANT VALSTYBĖS TARNYBOS
ĮSTATYMĄ IR SU JUO SUSIJUSIUS TEISĖS AKTUS

Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose kontrolė yra vykdoma vadovaujantis VTĮ 49 straipsnio 2 dalies 1 punktu, Valstybės tarnybos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės tarnybos departamentas) nuostatų, patvirtintų vidaus reikalų ministro 2002 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 548, 6.2.1, 7.1 ir 7.2 punktais, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose kontrolės tvarkos aprašu, patvirtintu vidaus reikalų ministro 2007 m. rugsėjo 13 d. įsakymu Nr. 1V-322, taip pat vadovaujantis VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo 2010 m. I, II, III ir IV ketvirčių valstybės tarnybos departamento direktoriaus patvirtintais kontrolinių patikrinimų planais. Valstybės tarnybos departamento specialistai vykdo tiek planinius, tiek ir neplaninius patikrinimus.

Planiniai ir neplaniniai VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimo patikrinimai

Statistika

Per 2010 m. valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose buvo atlikta 20 planinių ir 11 neplaninių patikrinimų. 2010 m. planiniai ir neplaniniai patikrinimai buvo atlikti šiose įstaigų grupėse: Vyriausybės atstovo tarnybos – 1; Vyriausybei atskaitingos įstaigos – 1; apskrities viršininko administracijos – 1; prokuratūros – 1; ministerijos – 4; savivaldybių administracijos – 4; įstaigos, esančios prie ministerijų ir ministrų valdymo sritims priskirtos valstybės įstaigos – 19.

Planinių patikrinimų metu Valstybės tarnybos departamento specialistai 16-oje įstaigų, o neplaninių patikrinimų metu 8 įstaigose nustatė pažeidimus.

Pažeidimai

Patikrinimų metu buvo užfiksuoti šie VTĮ nuostatų pažeidimai:

- 1) 9 straipsnio 1 dalies 4 punktas – asmuo neturėjo atitinkamo lygio valstybės tarnautojo pareigoms eiti būtino išsilavinimo;
- 2) 9 straipsnio 5 dalis – į valstybės tarnautojo pareigas priimami asmenys neatitiko specialių reikalavimų, numatytų pareigybės aprašyme;
- 3) 11 straipsnio 2 dalis – konkurso metu nebuvo tikrinamas pretendentų užsienio kalbų, privalomų pareigybės aprašyme nustatytoms funkcijoms atlikti, mokėjimas;
- 4) 14, 20 ir 44 straipsniai – karjeros valstybės tarnautojas, neatleistas iš einamų pareigų, buvo perkeltas į pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas;
- 5) 6, 14, 20 straipsniai ir 44 straipsnio 1 dalies 6 punktas – pakaitiniai valstybės tarnautojai, neatleisti iš pareigų, buvo perkelti (priimti) į kitas pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas;
- 6) 7 straipsnio 1 dalies 2 punktas – valstybės tarnautojo pareigybės aprašyme neteisingai nurodytas pareigybės lygis. Pareigybės lygis turi būti nurodytas taip, kaip suformuluota VTĮ 7 straipsnio 1 dalyje;
- 7) 18 straipsnio 4 dalis – įvertinus valstybės tarnautojų tarnybinę veiklą vertinimo komisijoje, valstybės tarnautojai buvo ne perkelti į aukštesnes pareigas, o padidintos jų pareigybių kategorijos;
- 8) 22 straipsnio 4 dalis – nevykdytas valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos kasmetinis vertinimas, nors pagal teisės aktus valstybės tarnautojo tarnybinė veikla turi būti vertinama kasmet, jei valstybės tarnautojas ne trumpiau kaip 6 mėn. per kalendorinius metus eina pareigas toje įstaigoje, kurioje yra vertinama jo tarnybinė veikla;

- 9) 22 straipsnio 7 dalis – tarnybinės veiklos kasmetinio vertinimo metu, įvertinus valstybės tarnautojų tarnybinę veiklą „gerai“, tiesioginis vadovas pateikė siūlymus, nors valstybės tarnautojo tarnybinę veiklą įvertinus „gerai“ siūlymai nėra teikiami ir vertinimo procedūra baigiama;
- 10) 22 straipsnio 9 ir 14 dalys – tarnybinės veiklos kasmetinio vertinimo metu, įvertinus valstybės tarnautojų tarnybinę veiklą „labai gerai“, tiesioginis vadovas pateikė siūlymą, nenumatytą VTĮ 22 straipsnio 14 dalyje;
- 11) 22 straipsnio 12 dalis – apie būsimą valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimą vertinimo komisijoje pranešta vėliau nei prieš 10 darbo dienų;
- 12) 22 straipsnio 13 dalis – vertinimo komisija posėdžių protokoluose nenurodė, kaip įvertino valstybės tarnautojo tarnybinę veiklą;
- 13) 26 straipsnio 1 dalies 2 punktas – valstybės tarnautojams neskirta VTĮ nustatyta priemoka už papildomų užduočių atlikimą;
- 14) 30 straipsnio 4 dalis – paaiškėjus, kad tarnybinis nusižengimas turi baudžiamosios veikos ar administracinio teisės pažeidimo požymių, tarnybinis tyrimas nebuvo sustabdytas ir tarnybinio patikrinimo medžiaga nebuvo perduota institucijai, kompetentingai tirti atitinkamas bylas;
- 15) 43 straipsnis 1 dalis – panaikinus pareigybę, pakaitinis valstybės tarnautojas turėjo būti atleistas iš einamų pareigų, tačiau, vadovaujantis šiuo straipsniu, jis buvo perkeltas į kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas.

Daugiausiai pažeidimų buvo nustatyta dėl šių VTĮ nuostatų: 9 straipsnio 5 dalis – į valstybės tarnautojo pareigas priimami asmenys neatitiko specialių reikalavimų, numatytų pareigybės aprašyme (iš viso – 5 pažeidimai); 11 straipsnio 2 dalis – konkurse pokalbio metu netikrintas pretendentų užsienio kalbos mokėjimas (iš viso – 3 pažeidimai); 26 straipsnio 1 dalies 2 punktas – valstybės tarnautojams neskirta VTĮ nustatyta priemoka už papildomų užduočių atlikimą (iš viso – 5 pažeidimai).

Patikrinimų metu įstaigose užfiksuoti šie Valstybės tarnautojų kvalifikacinių klasių suteikimo ir valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2002 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 909 (toliau – Vertinimo taisyklės) pažeidimai:

- 1) 3 punktas – teisės akte dėl vertinimo komisijos sudarymo nenurodytas vertinimo komisijos narys, kuriam pavedama atlikti vertinimo komisijos pirmininko funkcijas, vertinimo komisijos pirmininkui dėl svarbių priežasčių negalint dalyvauti vertinimo komisijos darbe;
- 2) 10 punktas – valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo išvadoje neįrašyta rekomendacija, kaip tobulinti valstybės tarnautojo kvalifikaciją;
- 3) 11 punktas – tiesioginis vadovas pasirašytinai nesupažindino valstybės tarnautojo su jo tarnybinės veiklos vertinimo išvada;
- 4) 12 punktas – pažeistas terminas iki kurio valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo išvada, su ja susipažinus vertinamajam, turi būti pateikta personalo administravimo tarnybai. Pagal patikrinimo metu galiojusią Vertinimo tvarką, tiesioginis vadovas išvadą personalo administravimo tarnybai pateikia ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 15 d. (pagal naujos redakcijos Vertinimo tvarką, tiesioginis vadovas išvadą personalo administravimo tarnybai pateikia ne vėliau kaip iki kitų metų sausio 20 d.);
- 5) 13 punktas – tiesioginis vadovas, įvertinęs valstybės tarnautojo tarnybinę veiklą „gerai“, pateikė siūlymus vertinimo komisijai, nors vertinimas turėjo būti baigtas neteikiant jokių siūlymų. Įvertinus valstybės tarnautojo tarnybinę veiklą „gerai“, siūlymai neteikiami ir vertinimo procedūra baigiama;
- 6) 17 punktas – pažeistas terminas iki kurio vertinimo komisija posėdyje turi įvertinti valstybės tarnautojų tarnybinę veiklą. Pagal patikrinimo metu galiojusią Vertinimo tvarką, vertinimo komisija įvertina valstybės tarnautojo tarnybinę einamųjų metų veiklą ne vėliau kaip iki kitų metų vasario 1 d. (pagal naujos redakcijos Vertinimo tvarką,

vertinimo komisija valstybės tarnautojo parėjusių metų tarnybinę veiklą turi įvertinti ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 1 d.);

- 7) 54 punktas – pažeistas 5 darbo dienų terminas per kurį į pareigas priimantis asmuo turi priimti sprendimą dėl vertinimo komisijos siūlymo įgyvendinimo;
- 8) 55 punktas – pažeistas 5 darbo dienų terminas per kurį į pareigas priimantis asmuo turi nurodyti vertinimo komisijos išvadoje motyvus dėl vertinimo komisijos siūlymo neįgyvendinimo;
- 9) 56 punktas – kai karjeros valstybės tarnautojo, laikinai perkelta į kitas valstybės tarnautojo pareigas, tarnybinę veiklą įvertinusi vertinimo komisija siūlo perkelti šį karjeros valstybės tarnautoją į aukštesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas, sprendimą dėl vertinimo komisijos siūlymo įgyvendinimo į pareigas priimantis asmuo priima ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo valstybės tarnautojo grąžinimo į pareigas, iš kurių jis buvo laikinai perkeltas;
- 10) 2 priedas – vertinimo komisija nesilaikė teisės aktuose nustatytos valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo komisijos išvados formos.

Daugiausiai pažeidimų buvo nustatyta dėl šių Vertinimo taisyklių nuostatų: 3 punktas – teisės akte dėl vertinimo komisijos sudarymo nenurodytas vertinimo komisijos narys, kuriam pavedama atlikti vertinimo komisijos pirmininko funkcijas, vertinimo komisijos pirmininkui dėl svarbių priežasčių negalint dalyvauti vertinimo komisijos darbe (iš viso – 3 pažeidimai); 10 punktas – valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo išvadoje neįrašyta rekomendacija, kaip tobulinti valstybės tarnautojo kvalifikaciją (iš viso – 5 pažeidimai).

Patikrinimų metu įstaigose užfiksuoti šie Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2002 m. gegužės 2 d. nutarimu Nr. 685 (toliau – Metodika) nuostatų pažeidimai:

- 1) 3 punktas ir 1 priedas – nesilaikyta nustatytos valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo formos;
- 2) 4 punktas – rengiant pareigybių aprašymus, juose neįrašyti valstybės tarnautojams keliami specialūs reikalavimai, numatyti teisės aktuose;
- 3) 5, 7 punktai – nenustatytos valstybės tarnautojo pareigybei priskiriamos bendrosios ir / ar specialiosios veiklos sritys, tuo nesilaikant ir nustatytų valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo rengimo etapų;
- 4) 11 punktas – specialieji reikalavimai nustatyti neatsižvelgiant į pareigybės paskirtį, bendrąsias ir / ar specialiąsias veiklos sritis ir funkcijas;
- 5) 11.2 punktas – patarėjo pareigybei nenustatyta privaloma turėti darbo patirtis;
- 6) 11.3 punktas – nenustatytas būtinos mokėti užsienio kalbos mokėjimo lygis;
- 7) 11.4 punktas – nenustatyta pageidaujama kompiuterinio raštingumo kvalifikacija ir nenurodyta, su kokiais kompiuterinėmis programomis turi mokėti dirbti valstybės tarnautojas;
- 8) 12 punktas – nustatyti specialieji reikalavimai, kurių negalima objektyviai patikrinti;
- 9) 14 punktas – pareigybių aprašymuose netinkamai nurodyti valstybės tarnautojų pareigybių pavadinimai.

Daugiausiai pažeidimų buvo nustatyta dėl šių Metodikos nuostatų: 3 punktas ir 1 priedas – nesilaikyta nustatytos valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo formos (iš viso – 4 pažeidimai); 5, 7 punktai – nenustatytos valstybės tarnautojo pareigybei priskiriamos bendrosios ir / ar specialiosios veiklos sritys, tuo nesilaikant ir nustatytų valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo rengimo etapų, (iš viso – 4 pažeidimai); 14, 14.2, 14.3 punktai – netinkamai pareigybės aprašymuose nurodyti valstybės tarnautojų pareigybių pavadinimai (iš viso – 3 pažeidimai).

Patikrinimų metu įstaigose užfiksuoti šie Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimu Nr. 966 (toliau – Konkursų tvarkos aprašas) nuostatų pažeidimai:

- 1) 14 punktas – pretendento anketoje nepažymėta, ar pretendentas atitinka VTĮ 9 straipsnio 1 dalies bendruosius reikalavimus ir specialius reikalavimus, nustatytus pareigybės aprašyme, pagal pretendento pateiktą dokumentų duomenis;
- 2) 15 punktas – pažeistas terminas, per kurį pretendentui pranešama, kad jam neleidžiama dalyvauti konkurse;
- 3) 20 punktas – pažeistas konkurso komisijos sudarymo terminas. Pagal teisės aktus, konkurso komisija sudaroma ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki konkurso;
- 4) 24 punktas – į konkursų komisijos narių sąrašą neįtrauktas įstaigos personalo administravimo tarnybos vadovas arba valstybės tarnautojas, atliekantis personalo administravimo funkcijas;
- 5) 36 ir 37 punktai – pretendentas konkurso metu pasirašė prie pataisytų testo atsakymų, taip neužtikrindamas suteikto šifro konfidencialumo;
- 6) 39 punktas – pretendentai ne kiekvieno testo lapo viršutiniame dešiniajame kampe įrašė suteiktą šifrą;
- 7) 41 punktas – dokumentų priėmimo metu pretendentui nepateiktas teisės aktų sąrašas pagal kurį konkursą organizuojanti įstaiga turi parengti testo klausimus;
- 8) 50 punktas – konkurso metu nebuvo tikrinamas pretendentų užsienio kalbų, privalomų pareigybės aprašyme nustatytiems funkcijoms atlikti, mokėjimas;
- 9) 51 punktas – egzamino žodžiu dalį komisijos nariai įvertino „0“ balų. Pagal teisės aktus kiekvienas komisijos narys pretendentų žinias per egzaminą žodžiu vertina individualiai – nuo 1 iki 10 balų.

Daugiausiai pažeidimų buvo nustatyta dėl Konkursų tvarkos 20 punkto – pažeistas konkurso komisijos sudarymo terminas (iš viso – 3 pažeidimai).

Patikrinimų metu įstaigose užfiksuoti šie Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977 (toliau – Tarnybinių nuobaudų taisyklės), nuostatų pažeidimai:

- 1) 13 punktas – pažeistas terminas iki kurio tarnybinį nusižengimą tirti įgaliotas valstybės tarnautojas turi pateikti į pareigas priimančiam asmeniui motyvuotą išvadą apie tyrimo rezultatus;
- 2) dauguma Taisyklių nuostatų – visiškai nesilaikyta teisės aktų nuostatų dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo procedūros.

Stebėseną

Statistika

Per 2010 m. kas mėnesį apie 400 įstaigų (skaičius IV ketv. sumažėjo dėl įstaigose vykdytų reorganizacijų) buvo atlikta stebėseną dėl duomenų apie įregistruotus dirbančiuosius asmenis palyginimą Valstybės tarnautojų registre ir Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybinio socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre (toliau – Apdraustųjų registras) tose įstaigose, kuriose nėra esminių apskaitos skirtumų ir kurios gali būti lyginamos automatiškai. Stebėsenos metu Valstybės tarnybos departamento specialistai 39 įstaigose nustatė pažeidimus. 24 įstaigose buvo nustatyti neatitikimai (tačiau jie nelaikytini pažeidimais) Valstybės tarnautojų registre ir Apdraustųjų registre buvo dėl to, kad Valstybės tarnautojų registre nėra registruojami:

- darbuotojai, priimti pagal viešųjų darbų įgyvendinimo ir finansavimo sutartis;
- darbuotojai, priimti atlikti darbus projektuose, neužimant pareigų;
- darbuotojai, priimti pagal darbo sutartis atlikti konkrečius darbus, neužimant pareigų.

2010 m. buvo vykdomas Valstybės tarnautojų registro nuostatų, reglamentuojančių informacijos registruoti pateikimo terminų laikymąsi, įgyvendinimo patikrinimas. Buvo tikrinamos įstaigos, kurių duomenų negalima automatiškai lyginti su SODRA, t. y., buvo tikrinama, ar duomenys Valstybės tarnautojų registre sutampa su įstaigos vadovo įsakymais dėl struktūros bei pareigybių. 2010 metais patikrintos 322 įstaigos (iš jų – 48 įstaigos du kartus), 231 įstaigoje rasta pažeidimų.

Nuo 2010 metų II ketv. buvo vykdoma valstybės tarnautojo pažymėjimo išrašymo ir juose įrašytų valstybės tarnautojo sertifikatų atnaujinimo kontrolė. Patikrintos visos įstaigos, 337 iš jų rasti pažeidimai.

2010 m. III ir IV ketv. stebėsenos būdu atlikta patikra, kaip įstaigos užtikrina Lietuvos Respublikos tarnybinio paso įstatymo (toliau – TPI) nuostatų ir Tarnybinio paso išdavimo, keitimo, grąžinimo, paskelbimo negaliojančiu ir sunaikinimo tvarkos aprašo, patvirtinto vidaus reikalų ministro 2003 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 1V-311 (toliau – Tvarkos aprašas), nuostatų laikymąsi. Patikrinta 10 įstaigų, 5 iš jų rasti pažeidimai.

Pažeidimai

Stebėsenos metu užfiksuoti šie Valstybės tarnautojų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 10 d. nutarimu Nr. 1255 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 17 d. nutarimo Nr. 44 redakcija), pažeidimai:

- 1) 20 punktas – netikslūs duomenys apie įstaigų struktūras;
- 2) 21 punktas – netikslūs duomenys apie laisvas ir užimtas valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybes;
- 3) 22 punktas – netikslūs duomenys apie valstybės tarnautojus ir jų darbo užmokestį;
- 4) 23 punktas – netikslūs duomenys apie darbuotojus ir jų darbo užmokestį;
- 5) 37 punktas – pažeidžiami pasikeitusių Valstybės tarnautojų registro objektų duomenų atnaujinimo ar duomenų apie valstybės tarnautojo arba darbuotojo priėmimą į pareigas terminai.

Stebėsenos metu užfiksuoti šie Valstybės tarnautojo pažymėjimų išdavimo taisyklių, patvirtintų vidaus reikalų ministro 2002 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 338, nuostatų pažeidimai:

- 1) 3 punktas – ne visiems asmenims, priimtiems į valstybės tarnautojo pareigas, įstaigos personalo administravimo tarnyba Valstybės tarnybos valdymo informacinėje sistemoje (toliau – VATIS) ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo valstybės tarnautojo priėmimo į pareigas dienos užpildė prašymą išduoti valstybės tarnautojo pažymėjimą;
- 2) 16 punktas – įstaigos personalo administravimo tarnyba VATIS nepažymi, kad valstybės tarnautojo pažymėjimas buvo grąžintas ir nenurodo valstybės tarnautojo pažymėjimo grąžinimo datos.

Stebėsenos metu užfiksuoti šie TPI nuostatų pažeidimai:

- 1) 3 straipsnis – ne visi valstybės tarnautojai, kuriems buvo išduoti tarnybiniai pasai eina TPI 3 straipsnyje nustatytas pareigas;
- 2) 7 straipsnis – negaliojantys tarnybiniai pasai negražinti Valstybės tarnybos departamentui.

Stebėsenos metu užfiksuoti šie Tvarkos aprašo nuostatų pažeidimai:

- 1) 4 punktas – pareigos, nurodytos tarnybiniuose pasuose, neatitinka tikrinimo metu einamų pareigų, nurodytų Valstybės tarnautojų registre;
 - 2) 60 punktas – asmenys, kuriems buvo išduoti tarnybiniai pasai, ir kurie tikrinimo metu nebeina pareigų, negražino negaliojančio tarnybinio paso įstaigos atsakingiems asmenims bei Valstybės tarnybos departamentui.
-